

اکنون با بیش از
صد هزار تلفات
جانی و هزینه
حدود ۲ تریلیون
دلار تنها چیزی
که امریکا می‌تواند
به عنوان نتیجه
تلاش‌های خود
نشان دهد،
صحنه‌هایی از یک
مبارزه ناامیدکننده
و فروپاشی
تحقیرآمیزی است
که یادآور سقوط
سایگون^[۳] در سال
۱۹۷۵ است

ایالات متحده ۲۰ سال پیش با امید به بازسازی کشوری که به بلای جهان و مردم خود تبدیل شده بود، به افغانستان حمله کرد. همان‌طور که «جنرال استنلی مک کریستال»^[۲] در آستانه افزایش نیروهای امریکایی در سال ۲۰۰۹ توضیح داد، هدف این بود که دولت افغانستان به منظور حفظ ثبات منطقه‌ای، قلمروی خود را کنترل کند و از استفاده از آن برای تروریسم بین‌المللی جلوگیری کند.

اکنون با بیش از صد هزار تلفات جانی و هزینه حدود ۲ تریلیون دلار تنها چیزی که امریکا می‌تواند به عنوان نتیجه تلاش‌های خود نشان دهد، صحنه‌هایی از یک مبارزه ناامیدکننده و فروپاشی تحقیرآمیزی است که یادآور سقوط سایگون^[۳] در سال ۱۹۷۵ است.

چه چیزی اشتباه پیش رفت؟ تقریباً همه چیز! در حالی که برنامه‌ریزی ضعیف و فقدان اطلاعات دقیق به این شکست دامن زده، این شکست در واقع ۲۰ سال است که در حال شکل‌گیری است.

ایالات متحده در اوایل فهمید که تنها راه ایجاد یک کشور با ثبات و با ظاهری قانونمند و منظم، ایجاد نهادهای دولتی قوی است. با تشویق بسیاری از کارشناسان و تئوری‌هایی که اکنون از بین رفته‌اند، ارتش ایالات متحده این چالش را به عنوان یک مشکل مهندسی در نظر گرفت: افغانستان فاقد نهادهای دولتی، نیروی امنیتی کارآمد، دادگاه‌ها و بوروکرات‌های آگاه بود؛ بنابراین راه حل این بود که منابع و تخصص خارجی‌ها را به افغانستان انتقال دهیم. سازمان‌های مردم‌نهاد و مجموعه گسترده‌تر کمک‌های خارجی غرب آنجا بودند تا فارغ از خواست مردم محلی و به شیوه خود کمک کنند. از آنجا که کار آنها به درجه‌ای از امنیت نیاز داشت سربازان خارجی برای حفظ امنیت مستقر شدند. (عمدتاً نیروهای ناتو حضور داشتند اما پیمانکاران خصوصی نیز حاضر بودند). سیاست‌گذاران ایالات متحده با تلقی ملت‌سازی به عنوان فرایندی از بالا به پایین و سنت «ابتدا دولت» در علوم سیاسی پیروی می‌کردند. در این سنت فرض بر این است که اگر بتوانید تسلط نظامی قاطع بر یک قلمرو ایجاد کنید و همه منابع دیگر قدرت را تحت سلطه خود در آورید، می‌توانید اراده خود را تحمیل کنید. با این حال در بیشتر جاها این نظریه در بهترین حالت فقط تا نیمه درست است و در افغانستان به‌طور کامل اشتباه بود! البته افغانستان به یک دولت کارآمد نیاز داشت اما این فرض که می‌توان آن